

Inburgeren in Groningen

Uitgangspunten voor invoering van de Wet Inburgering

Oktober 2006

Aan de raad,

INLEIDING

Aanleiding

Op 1 januari 2007 wordt de Wet Inburgering van kracht. Deze wet brengt een aantal veranderingen met zich mee voor mensen die zich voor het eerst in Nederland vestigen én voor mensen die al langer in Nederland wonen, maar nog onvoldoende zijn ingeburgerd. Een belangrijk verschil met de oude wet is dat van inburgeraars niet alleen inspanningen worden gevraagd, maar dat hen ook een resultaatverplichting wordt opgelegd: men is ingeburgerd wanneer het inburgeringsexamen is gehaald. Ook voor de gemeente verandert het nodige: als gemeente krijgen we een spilfunctie bij de uitvoering van de nieuwe wet. Dat betekent dat we inburgeraars moeten informeren en ondersteunen bij hun inburgering en dat we hun verplichtingen moeten handhaven. Voor een deel moeten we ons daarbij houden aan landelijke regels, en voor een deel kunnen we zelf keuzes maken voor doelgroepen en voor de aard en intensiteit van informatie, advies en ondersteuning.

Achtergrond

In Groningen hebben we in de afgelopen jaren al een visie ontwikkeld over integratie en inburgering. Daarbij hebben we aangegeven dat inburgering de eerste belangrijke stap is op weg naar integratie. Doel van integratie is om nieuwe stadjes duurzaam deel te laten nemen aan de Groninger samenleving. Wij ondersteunen hen daarbij zoveel mogelijk bij het nemen van de eigen verantwoordelijkheid. In het project 'Ingewerkt in Groningen' hebben we hierop voortgebouwd. In het collegeprogramma hebben we aangegeven dat inburgerings- en integratiebeleid moet leiden tot het leren van de Nederlandse taal, het verkrijgen van werk en het bevorderen van participatie en samenleving in de wijk. Daarbij willen we extra aandacht besteden aan personen die onvoldoende zelfredzaam (bijvoorbeeld analfabeet) zijn en willen we extra inzet plegen om de emancipatie van allochtone vrouwen te bevorderen. De keuzes die we maken bij de uitvoering van de nieuwe wet, komen voort uit deze eerder geformuleerde visie.

Deze nota

In deze nota geven we een korte schets van de nieuwe wet inburgering en de gemeentelijke taken daarin (hoofdstuk 1). In hoofdstuk 2 gaan we in op de keuzes en de concrete uitwerking daarvan in Groningen. Daarbij kunnen wij overigens nog niet volledig zijn. Het heeft lang geduurd voordat duidelijk is hoe de wet er precies uit zou zien, wie tot de groep inburgeraars zou behoren die onder deze wet zou vallen en wat de financiële gevolgen zijn. De wet moet nog door de eerste kamer worden aangenomen. In hoofdstuk 3 gaan we in op de financiële en organisatorische consequenties van de nieuwe wet.

HOOFDSTUK 1: WET INBURGERING

Doel en uitgangspunten van de Wet Inburgering

Doel van inburgering is dat iedereen de Nederlandse taal spreekt en kennis heeft van de Nederlandse samenleving en de belangrijkste Nederlandse waarden en normen. Dit biedt iedereen een basis om actief deel te kunnen nemen aan het maatschappelijke leven. Inburgering vormt de eerste stap op weg naar integratie. Het integratieproces moet uiteindelijk leiden tot volwaardig burgerschap in Nederland. Bij de vormgeving van de wet heeft het kabinet de volgende uitgangspunten gehanteerd:

a. De eigen verantwoordelijkheid van de inburgeraar staat centraal

De inburgeraar is zelf verantwoordelijk is voor het behalen van het inburgeringsexamen. Dat betekent dat de inburgeraar zelf moet zorgen dat hij of zij ingeburgerd raakt en de kosten daarvoor in principe zelf moet dragen. Consequentie daarvan is dat hij of zij de vrijheid heeft om zelf een keuze te maken uit inburgeringscursussen of ander activiteiten, waarmee de verplichting vervalt om deze cursus bij een Regionaal Opleidingscentrum te volgen.

b. Aan de inburgeringsverplichting is voldaan wanneer het inburgeringsexamen is gehaald

De nieuwe wet kent geen inspanningsverplichting (het volgen van een inburgeringsprogramma), maar een resultaatverplichting (het behalen van het inburgeringsexamen).

c. Gemeenten hebben een spilfunctie bij de uitvoering van deze wet

Gemeenten spelen een centrale rol bij de uitvoering van de nieuwe wet. De gemeente heeft drie taken: informeren, faciliteren en handhaven. Verderop in dit hoofdstuk geven we aan wat deze taken inhouden. Overigens heeft ook de Informatie Beheer Groep een belangrijke rol. Zij organiseren het centrale inburgeringsexamen, bieden leen-faciliteiten aan en beheren de landelijke registratie van potentiële inburgeraars.

Wie zijn inburgeringsplichtig

De volgende groepen zijn inburgeringsplichtig volgens de Wet Inburgering:

- de nieuwkomer die na het afleggen van het inburgeringsexamen buitenland een voorlopige vergunning tot verblijf heeft gekregen.
- de vreemdeling die anders dan voor een tijdelijk doel rechtmatig in Nederland verblijft (oudkomer).
- de vreemdeling die werkzaam is als geestelijk bedienaar.

In sommige gevallen worden zij vrijgesteld van de inburgeringsplicht, namelijk:

- in de leeftijd tot 16 en ouder dan 65 jaar
- als zij 8 jaar gedurende de leerplichtige leeftijd in Nederland verbleven
- als bepaalde Nederlandse diploma's en certificaten zijn behaald.
- Als sprake is van tijdelijk verblijf in Nederland.

Antillianen en Arubanen vallen niet onder de Wet Inburgering. Voor hen blijft de bestaande Wet Inburgering Nieuwkomers van kracht. Ook niet onder de wet vallen genaturaliseerde Nederlanders. Voor deze groep wordt een aparte regeling ontwikkeld, zodat zij wel op vrijwillige basis gebruik kunnen maken van inburgeringsvoorzieningen als er sprake is van een inburgeringsachterstand.

Taken van de gemeente

1. Informeren

Van ons wordt verwacht dat wij onze inburgeraars informeren over de inhoud van de verplichtingen, over aanbieders van cursussen en over de ondersteuning van de gemeente. Wij moeten in een verordening vastleggen op welke manier wij die informatiefunctie vormgeven.

2. Faciliteren

De inburgeringsplichtige is zelf verantwoordelijk voor zijn inburgering. Aan een deel van de inburgeringsplichtigen kan de gemeente een inburgeringsaanbod doen. Voor twee groepen inburgeraars heeft het rijk echter aangegeven dat de gemeente *moet* zorgen voor een aanbod aan inburgeringsactiviteiten. Het gaat om:

- asielmigranten en
- geestelijk bedienaren.

Voor twee andere groepen *mag* de gemeente een aanbod doen. Het gaat om:

- uitkeringsgerechtigde inburgeraars en
- oudkomers zonder inkomen uit werk of uitkering.

Of en onder welke voorwaarden we een aanbod doen aan deze groepen, moeten we in een verordening vastleggen. Ook bij een gemeentelijk aanbod betaalt de inburgeraar een eigen bijdrage.

3. Handhaven

De wet verplicht inburgeraars om aan hun inburgering te werken. Als gemeente moeten we deze verplichting handhaven. Voor nieuwkomers geldt dat deze verplichting van rechtswege is opgelegd. Voor oudkomers geldt dat de verplichting geldt zodra de gemeente een beschikking heeft afgegeven. Het is de taak van de gemeente om te controleren of mensen binnen de gestelde termijnen aan hun inburgeringsverplichtingen hebben voldaan. Wanneer dat niet het geval is, moet de gemeente een (bestuurlijke) boete opleggen. Ook het beleid over handhaving moeten we vastleggen in een verordening.

Omvang van de doelgroep

We hebben een inschatting gemaakt van het aantal potentiële inburgeringsplichtigen. In de eerste plaats gaat het daarbij om nieuwkomers. Dit zijn asielmigranten en gezins/huwelijksmigranten. Naar verwachting zijn dat er circa 150 per jaar, uitgaande van ervaringen in voorgaande jaren. Daarnaast zijn er oudkomers, naar schatting ongeveer 2700 vreemdelingen. We kunnen daarbij onderscheid maken tussen oudkomers met een uitkering (520) en oudkomers zonder uitkering (2200). We kunnen op dit moment niet vaststellen hoe de situatie is van oudkomers zonder uitkering. Het kan gaan om mensen die aan het werk zijn, maar ook om mensen die kinderen opvoeden. Het is de bedoeling dat op termijn een bestand aan Potentieel Inburgeringsplichtigen wordt bijgehouden door de IB-groep. Als gemeente krijgen we de namen van potentieel inburgeringsplichtigen door hen aangeleverd. Op dit moment is dat nog niet het geval. Voor een overzicht van de onze bekende aantallen, verwijzen we u naar bijlage 1.

HOOFDSTUK 2: GEMEENTELIJKE KEUZES

Onze visie

Op verschillende momenten hebben we als gemeente aangegeven wat onze visie is op inburgering en integratie. Zo hebben we in de nota's 'Aansprekend en respectvol' en 'Bruggen Slaan' aangegeven hoe wij aankijken tegen inburgering en integratie. Daarnaast hebben we in ons collegeprogramma aangegeven dat ons integratiebeleid gericht moet zijn op het leren van de Nederlandse taal, het verkrijgen van werk, het bevorderen van participatie en het samenleven in de wijk. Daarbij hebben we aangegeven dat we willen inzetten op een stijging van het aantal oudkomers dat een traject volgt. In het afgelopen jaar hebben we ervaring opgedaan met de vormgeving van duale trajecten (reïntegratie en inburgering) door middel van persoonsgebonden budgetten. Met deze methode willen we doorgaan. Tenslotte hebben we gekozen voor een extra inzet voor de emancipatie van allochtone vrouwen.

Samengevat komt onze visie erop neer dat:

1. Inburgering de eerste stap is op weg naar integratie. Het uiteindelijke doel is zelfredzaamheid. Nieuwe Stadlers zijn geïntegreerd wanneer men duurzaam deelneemt aan de samenleving, door middel van werk of door middel van andere vormen van maatschappelijke participatie;
2. Inburgering niet vrijblijvend is en een wederzijds proces. Wij verwachten van inburgeraars dat zij zich optimaal inspinnen om actief deel te nemen aan de samenleving. Daar staat tegenover dat wij vinden dat de Groningse samenleving moet openstaan om allochtonen de kans te geven volwaardig te participeren;
3. De bereidheid zich in te zetten om in te burgeren voor ons leidend is. Dat betekent dat wij de handhaving van de wet baseren op de geleverde inspanning om in te burgeren, meer dan het resultaat dat ermee is bereikt.
4. Wij inburgeraars ondersteunen bij het nemen van hun eigen verantwoordelijkheid. Dat wat mensen zelf kunnen, moeten zij ook zelf doen. Maar mensen moeten ook kansen krijgen om die verantwoordelijkheid daadwerkelijk te nemen. Daarbij krijgen ze de ondersteuning die hiervoor nodig is. De aanpak van 'Ingewerkt in Groningen' wordt hier mede voor ingezet.
5. We het noodzakelijk vinden om (extra) te investeren in personen die al langer in Nederland verblijven en hen alsnog voorbereiden op een inburgeringsexamen en werk of maatschappelijke participatie;

Onze keuzes

Deze visie heeft gevolgen voor de keuzes die we als gemeente willen maken bij de uitvoering van de Wet Inburgering. Keuzes maken we daarbij op drie fronten: wie gaan we ondersteunen, hoe gaan we ondersteunen, hoe gaan we handhaven?

Wie gaan we ondersteunen?

Uiteraard ondersteunen we de groep die we als gemeente *moeten* ondersteunen. Het gaat hierbij om asielmigranten en geestelijk bedienaren. Daarnaast willen we ook een aanbod doen aan groepen die we *mogen* ondersteunen.

Omdat we deze groepen niet in één keer in zijn geheel kunnen bedienen, zullen we dit gefaseerd moeten doen. De eerder gemaakte keuzes uit de integratienota en het collegeprogramma, leiden ertoe dat we kiezen voor een fasering op basis van de volgende criteria. We leggen prioriteit bij:

- a) *Degenen die gemotiveerd zijn om in te burgeren*

We vinden het van belang dat we mensen die zelf hun verantwoordelijkheid willen nemen, zo goed mogelijk ondersteunen. Dat betekent dat we degenen die ons vragen om een

1

inburgeringstraject, zoveel mogelijk een aanbod willen doen. Dit kan zowel gaan om mensen die onder de inburgeringsplicht vallen als om vrijwillige inburgeraars (burgers die genaturaliseerd zijn) als er sprake is van een inburgeringsachterstand. Hieronder scharen we ook degenen die voor de inwerkingtreding van de WI al deelnemen aan een inburgeringstraject.

b) degenen die ondersteuning het meest nodig hebben

We vinden het van belang om ondersteuning te bieden aan diegenen die dit het hardst nodig hebben. Dat zijn in de eerste plaats inburgeraars die niet kunnen lezen en niet kunnen schrijven, of geen kennis hebben van latijns schrift.

c) degenen waarbij inburgering van belang is om in hun eigen inkomen te voorzien

Werk is een belangrijk onderdeel van het integratieproces. Dat betekent dat we prioriteit willen geven aan personen die nog niet op de arbeidsmarkt actief zijn. We zullen dus uitkeringsgerechtigde oudkomers actief ondersteunen bij hun voorbereiding op werk én inburgeringsexamen.

d) degenen die een opvoedende taak hebben.

We willen inzetten op de toekomst van de jeugd. Allochtone vrouwen spelen via de opvoeding een belangrijke rol bij de integratie van de volgende generatie. Wij vinden het van belang dat opgroeiende kinderen zo snel mogelijk volwaardig onderdeel uitmaken van de Nederlandse samenleving. De eigen ontwikkeling van vrouwen op het gebied van participatie en zo mogelijk werk is daarbij belangrijk. Dat betekent dat wij prioriteit willen geven aan inburgeraars die een minderjarig kind opvoeden.

Deze criteria hanteren we niet alleen voor de fasering bij groepen die we een aanbod willen doen, maar ook voor de groepen die we een aanbod moeten doen.

Hoe gaan we ondersteunen

Inburgering is de eerste stap op weg naar integratie. We vinden het van belang dat inburgeraars de gelegenheid krijgen om de kennis die zij opdoen direct in de praktijk te kunnen inzetten. Daarom kiezen we er voor om altijd een ‘dual’ aanbod te doen. We combineren een inburgeringsaanbod dus altijd met reïntegratie- of participatieactiviteiten. Dat betekent dat wij alleen gecombineerde trajecten inkopen. Naast de ingekochte voorzieningen willen we inburgeraars die in staat zijn hun eigen inburgering te organiseren een persoonsgebonden budget beschikbaar stellen. We sluiten aan bij de werkwijze van ‘Ingewerkt in Groningen’. Gezien het feit dat de markt voor veel inburgeraars niet transparant is, ondersteunen we hen bij de samenstelling van een voorzieningenpakket. Hiervoor stellen we een inburgeringsadviseur ter beschikking die kennis heeft van de opleidings- en reïntegratiemarkt.

We streven er naar om participatieactiviteiten bij het inburgeringsaanbod in ieder geval deels te laten plaatsvinden in de eigen wijk. Op deze wijze willen we de inzet ondersteunen om de samenhang in de wijk te bevorderen, één van de doelstellingen in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en bovendien één van de pijlers van ons integratiebeleid.

Ons aanbod baseren we op de uitkomsten van een onafhankelijke begintoets waarin het startniveau van de inburgeraar wordt beoordeeld.

¹ Voor zover zij vallen onder de doelgroep waaraan de gemeente een aanbod mag doen

De inburgeringstrajecten die we vanaf 2007 inkopen zien er anders uit dan tot nu toe het geval was. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat deze trajecten de inburgeraar altijd moeten voorbereiden op het inburgeringsexamen, en er altijd sprake is van een gecombineerd traject. Op dit moment bereiden we deze inkoop voor. Omdat hier enige tijd overheen gaat, bekijken we de mogelijkheden om, indien noodzakelijk, voor een korte overgangperiode ons bestaande aanbod aan te passen aan de nieuwe eisen.

Hoe willen we informeren?

Om verschillende redenen vinden we het van groot belang om te zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige informatievoorziening. In de eerste plaats omdat een groot deel van deze doelgroep de weg in Groningen onvoldoende kent. Een goede wegwijzer en adviseur aan het begin kan ervoor zorgen dat inburgeraars over voldoende kennis beschikken om een afgewogen keuze te maken voor de meest passende inburgeringsactiviteiten. Tevens kan een goede informatievoorziening ervoor zorgen dat inburgeraars ook die ondersteuning ontvangen waar zij recht op hebben.

In de tweede plaats is een goede informatievoorziening noodzakelijk om hen te wijzen op rechten en plichten die horen bij de inburgering. Omdat we als gemeente ook het naleven van de verplichtingen moeten handhaven, is het van belang dat inburgeraars vanaf het begin duidelijk weten om welke verplichtingen het gaat en welke gevolgen het niet-naleven daarvan heeft.

Een goede informatievoorziening betekent dat we potentiële inburgeraars én intermediaire organisaties actief willen informeren over de wet. We doen dat onder andere door het inrichten van een fysiek informatiepunt bij de dienst Sozawe waar potentiële inburgeraars terecht kunnen met hun vragen. Maar daar blijft het niet bij. We willen informatie via meerdere kanalen gaan verstrekken: face to face, telefonisch en via internet. Bij de invulling van de informatieverstrekking sluiten we waar mogelijk aan bij de ontwikkelingen binnen het project Stad en Stadhuis.

Een goede informatievoorziening betekent ook dat we inburgeraars die niet in aanmerking komen voor een gemeentelijk aanbod, willen adviseren als zij daar behoefte aan hebben. Uit de pilot 'Ingewerkt in Groningen' hebben we immers geleerd dat die advisering ook noodzakelijk is als de inburgeraar zelf zijn inburgering organiseert.

Gevolg van deze keuze is dat we de informatiefunctie ruimer opvatten dan wettelijk is vereist en dat de middelen die het rijk hiervoor beschikbaar stelt, ontoereikend zijn. Voor de invulling van deze ambitie zijn dus aanvullende middelen nodig. Indien we deze aanvullende middelen niet kunnen vinden zullen we deze functie rol sober invullen, en ons in eerste instantie richten op het informeren. De adviserende rol komt dan te vervallen.

Hoe willen we handhaven?

Handhaving moet bijdragen aan het doel van de wet, namelijk zorgen voor inburgering. We willen op dit punt zoveel mogelijk aansluiten bij het handhavingsregime binnen de Wet werk en bijstand, zowel wat betreft de hoogte van de sancties als wat betreft de werkwijze. Dit vanwege het succes van deze aanpak binnen de WWB en vanwege het feit dat een deel van de doelgroep zowel onder het regime van de inburgeringswet als van de WWB valt. We gaan dus ook binnen de WI uit van de principes van Hoogwaardig Handhaven; een evenwichtige invulling van informeren, faciliteren, controleren en sanctioneren.

De aangetoonde inzet om in te burgeren zal leidend zijn bij het al dan niet opleggen van boetes.

Daarbij zullen we rekening houden met persoonlijke omstandigheden.

De wet biedt de gemeente de mogelijkheid om een ontheffing van de inburgeringsplicht te verlenen als de inburgeringsplichtige zich gedurende een lange periode aantoonbaar heeft ingespannen om het inburgeringsexamen te halen, maar daarin kennelijk nooit zal kunnen slagen. Van die mogelijkheid zullen we gebruik maken als iemand zich wel voor zijn of haar inburgering heeft ingezet.

HOOFDSTUK 3: UITVOERING VAN DE WET

Financiering

Gemeenten krijgen vanuit het rijk een vergoeding voor de uitvoering van de verschillende taken. De vergoeding bestaat uit drie elementen:

1. een prestatie-afhankelijk deel voor het doen van een inburgeringsaanbod
2. een variabel deel voor de handhaving van de inburgeringsplicht en
3. een vast deel voor de informatievoorziening

1. een prestatie-afhankelijke vergoeding voor de ondersteuning

De gemeente ontvangt een bedrag van € 6.180 per inburgeraar zonder inkomen of uitkering die een aanbod aanvaardt, en een bedrag van € 4.235 per uitkeringsgerechtigde inburgeraar. De vergoeding wordt voor 30% gebaseerd op de start van de voorziening en 70% op de deelname aan het inburgeringsexamen. De vergoedingen zijn bedoeld voor de kosten van de voorzieningen (scholing en reïntegratie) én voor de uitvoering van de wet door de gemeente. Daarbij is rekening gehouden met de eigen bijdrage van € 270 die de inburgeraar moet betalen.

Volgens de procedure van het Grote Stedenbeleid maakt de gemeente afspraken met het rijk over het aantal inburgeraars dat een aanbod ontvangt voor de periode 2007 - 2009. Dit najaar maken we voorlopige afspraken. Na inwerkingtreding van de wet maken we uiterlijk 15 april 2007 definitieve afspraken. Op basis van de indicatieve bedragen die het rijk bekend heeft gemaakt voor de prestatie-afspraken zou Groningen voorlopig een budget ontvangen voor globaal ongeveer 1500 trajecten voor 3 jaar.

De genoemde bedragen zijn niet toereikend. Ter vergelijking: inburgeringstrajecten inclusief de gemeentelijke lasten voor administratie, casemanagement, verantwoording etc. kosten nu gemiddeld circa € 8400,-. Gemeenten worden geacht de reïntegratiecomponent van het inburgeringstraject uit het WWB-werkbudget te betalen. Omdat we voor de groep oudkomers zonder uitkering geen beroep kunnen doen op het werkbudget (en omdat de vergoeding van het rijk voor deze groep waarschijnlijk ook niet toereikend is), worden we waarschijnlijk gedwongen om voor de andere groepen een groter deel van de kosten uit het werkbudget te financieren. We schatten vooralsnog in dat een co-financiering uit het wwB-werkbudget van jaarlijks 1 tot 1,5 miljoen euro nodig is. Op dit moment beschikken we overigens over voldoende middelen in het werkbudget voor de co-financiering van de inburgeringstrajecten. Mocht dit op termijn wijzigen dan zal hier een knelpunt ontstaan. Voor het aanbod aan analfabeten willen we mede gebruik maken van educatiemiddelen voor alfabetisering.

2. een variabele vergoeding voor handhaving

Niet alle inburgeringsplichtigen krijgen een gemeentelijk aanbod. De gemeente moet de inburgeringsplicht van deze groep wel handhaven. De gemeente ontvangt daarvoor een vergoeding van € 310,- per inburgeringsplichtige waaraan een beschikking wordt afgegeven. Uit de indicatieve budgetten die het rijk heeft aangegeven kunnen we halen dat Groningen geacht wordt in de periode 2007-2009 de inburgeringsplicht te handhaven van ongeveer 450 inburgeraars die geen aanbod ontvangen.

3. een vaste vergoeding voor de informatievoorziening.

De gemeente ontvangt voor de komende drie jaar een bedrag van € 107.000,- voor de vormgeving van de informatiefunctie. Dit is onvoldoende om deze functie vorm te geven zoals ons dat voor ogen staat en zoals we die hebben beschreven in hoofdstuk 2. Hoewel we nu nog geen exact bedrag kunnen noemen zal het gaan om een bedrag van enkele tienduizenden euro's dat we jaarlijks tekort zullen komen.

We onderzoeken of het tekort in het eerste jaar te dekken is uit het invoeringsbudget dat nog aan gemeenten beschikbaar zal worden gesteld (zie hieronder). Vanaf 2008 zijn aanvullende middelen nodig om de informerende en adviserende rol actief in te vullen. Indien we de aanvullende middelen niet kunnen vinden zullen we de informerende rol sober invullen.

Naast de middelen voor uitvoering ontvangt de gemeente een invoeringsbudget. Het gaat om een vergoeding voor voorbereidingskosten zoals opleiding, communicatie, ICT, organisatie etc. Het kabinet en VNG hebben onlangs overeenstemming bereikt over de hoogte van dit invoeringsbudget, namelijk € 52 miljoen. Nog onbekend hoe dit over gemeenten wordt verdeeld. Op basis van voorlopige informatie schatten we in dat Groningen zo'n € 200.000,- à 300.000,- zal ontvangen.

De belangrijkste financiële risico's van de Wet Inburgering zijn:

- Lagere inkomsten door het niet of niet tijdig opgaan voor het inburgeringsexamen door een inburgeringsplichtige die een aanbod heeft aanvaard. De gemeente derft dan 70% van de rijksvergoeding.
- Hogere kosten dan verwacht, veroorzaakt door hogere inkoopkosten, organisatiekosten, handhavingskosten.
- Administratieve risico's bij verantwoording van de middelen. Als gevolg van de combinatie van middelen WI met middelen Wwb-werkdeel voor de financiering van het aanbod zal ook onder beide regimes moeten worden verantwoord. Dit stelt de nodige eisen aan de onderliggende administratie en documentatie.

Dekking van financiële tegenvallers is waarschijnlijk mogelijk uit de voorziening 'nieuwkomers Win'.

Organisatie

Invoering van de Wet Inburgering betekent dat de groep (potentiële) inburgeraars wordt uitgebreid. Het aantal inburgeraars dat in aanmerking komt voor een gemeentelijk aanbod groeit.

Bovendien betekent de wet een uitbreiding van gemeentelijke taken op het gebied van inburgering; de gemeente krijgt een informerende en een handhavende taak voor inburgeringsplichtigen die niet in aanmerking komen voor een gemeentelijk aanbod. Hetzelfde geldt voor inburgeringsplichtigen die het aanbod niet aanvaarden.

De invoering van de wet heeft daarmee verscheidene personele en organisatorische consequenties:

- Op dit moment starten jaarlijks ongeveer 300 inburgeraars een traject. Uitbreiding van het aantal inburgeraars dat we jaarlijks ondersteuning zullen bieden leidt tot uitbreiding van de benodigde formatie casemanagement. Daarnaast moeten verscheidene aanvullende administratieve taken worden verricht, zoals het innen van de eigen bijdrage. Naast de WI die moet worden uitgevoerd blijft bovendien de huidige WIN van kracht voor Antillianen/Arubanen.
- Handhaving voor inburgeringsplichtigen zonder aanbod is een nieuwe (extra) taak die we zullen moeten organiseren. Daarnaast leidt de invoering van de inburgeringsplicht waarschijnlijk tot een toename van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures.
- We kiezen voor een actieve informerende rol. Hiervoor zullen we capaciteit moeten organiseren.
- Op basis van de ervaringen die we hebben opgedaan in de pilot 'Ingewerkt in Groningen' kiezen we er voor om de functie van 'inburgeringsadviseur' zelf in te vullen². Die functie zullen we dus moeten organiseren.
- Bij de invoering van de WI zullen we te maken krijgen met aanloopkosten omdat personeel en organisatie moeten worden ingericht op deze nieuwe taken. Daarbij gaat het onder meer om scholing en training, inrichten van de administratieve organisatie, productieverliezen etc.

Deze consequenties zullen we in de komende tijd nader uitwerken.

Belangrijk aandachtspunt is het feit dat de Wet Inburgering vooral een tijdelijke extra inspanning vraagt van gemeenten van enkele jaren. De inburgeringsplicht voor de zogenaamde oudkomers moet

² In combinatie met verstrekking van een persoonsgebonden budget

in de eerste jaren na invoering van de WI worden vastgesteld, al dan niet in combinatie met een inburgeringsaanbod.

2007 overgangsjaar

De wet wordt naar verwachting per 1 januari 2007 van kracht. Volgens planning wordt de wet in november in de Eerste Kamer vastgesteld. De tijd om de wet in te voeren is kort, terwijl een gedegen voorbereiding op de gemeentelijke taken tijd kost. De VNG heeft in een brief aan het kabinet aangegeven dat invoering per 1 januari 2007 voor gemeenten eigenlijk ondoenlijk is. Bovendien zijn we voor de uitvoering onder meer afhankelijk van de voortgang bij de IB-groep en van aanpassingen door onze softwareleverancier aan ons automatiseringssysteem. Dat laatste zal volgens planning pas halverwege 2007 zijn gerealiseerd.

Omdat het tot op het laatst onduidelijk bleef hoe de definitieve wet er uit zou zien, wie onder de werking van de wet zou vallen en welke middelen de gemeente zouden krijgen voor de uitvoering van de wet, hebben gemeenten zich nog niet volledig voor kunnen bereiden op de situatie na 1 januari 2007. Dat betekent dat we nu pas concrete stappen kunnen zetten bij:

- het inrichten van de organisatie die de wet moet uitvoeren;
- het bepalen van de aard en omvang van de in te kopen voorzieningen en vervolgens het aanbesteden daarvan;
- het bepalen van de financiële risico's;
- het voorbereiden van de verordening;

Dit alles betekent dat wij 2007 beschouwen als een overgangsjaar. In de eerste helft van 2007 zullen we ons vooral toelagen op de taken die we in ieder geval moeten uitvoeren. Dat houdt vooral in dat we:

- inburgeraars moeten kunnen informeren over hun verplichtingen en
- nieuwkomers in Groningen een aanbod kunnen doen.

In de loop van 2007 zullen we ook andere inburgeraars een aanbod gaan doen volgens de prioritering die we in de nota hebben aangegeven.

Communicatie

De gemeente krijgt een informerende rol naar potentiële inburgeraars. In hoofdstuk 2 hebben we aangegeven hoe we die rol willen gaan vervullen.

De communicatie naar burgers over de wet inburgering zal deels vanuit het rijk lopen en ook het IBG heeft een belangrijke rol bij de informatievoorziening. Het is van belang om daarbij aan te sluiten. Met betrekking tot de invoering van de wet zullen we een communicatieplan opstellen waarin we naast het informeren van potentiële inburgeraars ook aandacht zullen schenken aan het informeren van relevante organisaties en instellingen.

Raadsvoorstel

Wij stellen u voor de uitgangspunten voor invoering van de Wet Inburgering vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Groningen,

De Burgemeester,

De secretaris,

Bijlage: indicatie van het aantal potentieel inburgeringsplichtigen in Groningen.

Onderstaande tabel geeft een ruwe indicatie van het aantal potentieel inburgeringsplichtigen (vreemdelingen) in Groningen, gebaseerd op een eigen analyse en verdeeld over enkele kenmerken voor zover bij ons bekend. Daarnaast staat in de tabel ook het aantal genaturaliseerden weergegeven. Zij zullen onder een aparte regeling gaan vallen waardoor zij als potentieel vrijwillige inburgeraar kunnen worden aangemerkt.

Belangrijke element dat bij deze inschatting ontbreekt is een indicatie van het opleidingsniveau. Behaalde diploma's kunnen leiden tot een vrijstelling van de inburgeringsplicht. Ook weten we niet hoe degenen die geen WWB-uitkering ontvangen in hun levensonderhoud voorzien (bv. werk, studie, WW/WIA etc.).

Het daadwerkelijk aantal inburgeringsplichtigen zal dus naar verwachting lager uitvallen. Bij inwerkingtreding van de wet wordt het Bestand Potentieel Inburgeringsplichtigen (BPI), dat de IB-groep op dit moment aanlegt, leidend. Nu hebben wij nog geen inzicht in dat bestand.

		Vreemdelingen		Genaturaliseerden	
		Aantal	Perc.	Aantal	Perc.
Uitkering Wwb	Ja	521	19%	1434	52%
	Nee	2211	81%	1333	48%
Kinderen	Ja	734	27%	1894	68%
	Nee	1998	73%	873	32%
Leeftijd	tot 23 jaar	419	15%	32	1%
	23 tot 30 jaar	980	36%	259	9%
	30 tot 40 jaar	875	32%	901	33%
	40 tot 50 jaar	312	11%	988	36%
	50 tot 60 jaar	125	5%	474	17%
	60 tot 65 jaar	21	1%	113	4%
Geslacht	Man	1362	50%	1407	51%
	Vrouw	1370	50%	1360	49%
Etniciteit	Afrikaans	392	14%	207	7%
	Aziatisch	924	34%	861	31%
	Indon./Moluks	157	6%	149	5%
	Marokkaans	103	4%	151	5%
	Noord-Mediterraans	102	4%	170	6%
	Onbekend	2	0%		0%
	Oost-Europees	426	16%	135	5%
	Overig westers	149	5%	34	1%
	Surinaams	31	1%	562	20%
	Turks	206	8%	202	7%
	Z- en M-Amerikaans	178	7%	181	7%
	Zuid-Mediterraans	60	2%	115	4%
Totaal		2732	100%	2767	100%